

Протокол № 2¹
розширеного засідання кафедр зоології та екології і
геоботаніки, ґрунтознавства та екології
від 8 квітня 2019 року

Присутні: зав.кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є., зав. кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології, доц. Горбань В.А., професори: Жуков О.В., Кульбачко Ю.Л., Кунах О.М., доценти: Бобильов Ю.П., Гассо В.Я., Пономаренко О.Л., Голобородько К.К., Бригадиренко В.В., Масюк О.М., Лісовець О.І., Яковенко В.М., Котович О.В., Дубина А.О., біолог Перелигіна Л.М., зав. лаб. Протасова О.Л.

Запрошені: Директор з розвитку Науково-Виробничого Підприємства «ЕКО КУЛЬТУРА» Балдін А.О., аспіранти ІІІ року навчання Бондарєв Д.Л., Ганжа Д.С. (наукові співробітники природного заповіднику «Дніпровсько-Орільський»), Гуслистий А.О., аспірант ІІ року навчання Козак В.М., аспіранти І року навчання Жукова Ю.О., Подолкін С.І., директор НДІ біології Іванько І.А., директор ботанічного саду ДНУ імені Олеся Гончара Кабар А.М., директор НВП «Bio Chem Tech Ukraine» Гончаров А.С., представник ДніпроВНІПенергопром, керівник відділу охорони навколишнього середовища Мананіков Ю.А.

Слухали: Про внесення змін до освітньо-наукової програми «Екологія» для третього освітньо-наукового рівня зі спеціальності 101 Екологія у зв'язку з оприлюдненням проекту стандарту 101 Екологія для третього (освітньо-наукового) рівня та для урахування сучасних тенденцій в галузі екології.

Виступили: зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. зазначив, що освітньо-наукова програма «Екологія» для підготовки здобувачів рівня доктор філософії зі спеціальності 101 – Екологія була розроблена фахівцями кафедр зоології та екології і геоботаніки, ґрунтознавства та екології у 2016 році, коли не існувало стандарту або його проекту для спеціальності 101 Екологія для третього освітньо-наукового рівня. На сьогодні проект даного стандарту вже опублікований на сайті МОНУ, що вимагає перегляду мети ОНП, її компетентностей, програмних результатів навчання, а відповідно, й змісту освітніх компонент. Вважаю, що найбільш корисні поради щодо правок ОНП можуть надати практикуючі спеціалісти, якими являються наші аспіранти, співробітники природного заповіднику «Дніпровсько-Орільський», а також представники потенційних роботодавців.

Доцент кафедри зоології та екології Бобильов Ю.П. зазначив, що у нині існуючому проекті стандарту для підготовки здобувачів рівня доктор філософії зі спеціальності 101 Екологія чітко окреслена мета підготовки фахівців-екологів, у зв'язку з цим пропоную сформулювати мету ОНП «Екологія» відповідно до мети проекту стандарту з урахуванням усіх компетентностей та програмних результатів навчання. Пропоную наступне формулювання мети ОНП: «Підготовка висококваліфікованих наукових та науково-педагогічних кадрів, які мають необхідні компетентності для самостійної роботи в сфері науки і освіти: здатні розв'язувати комплексні проблеми в галузі екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження, здійснювати науково-педагогічну та професійну та/або дослідницьку інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, які є конкурентоспроможними на сучасному внутрішньому та міжнародному ринку праці та здатні до викладацької роботи у закладах вищої освіти».

Аспірант III року навчання Бондарев Д.Л. відмітив, що у проекті стандарту спеціальності 101 Екологія для третього освітньо-наукового рівня «доктор філософії» наведені такі загальні компетентності, формування яких повністю забезпечують обов'язкові компоненти циклів загальної та професійної підготовки («Методологія та організація наукового дослідження», «Актуальні напрями екологічних досліджень», «Природні ресурси екосистем степової зони», «Викладацька практика»), а саме глибоке розуміння предметної області та області професійної діяльності, формування системного наукового світогляду та здатність доносити сучасні знання та результати власних досліджень до широкої спільноти, у тому числі під час викладацької діяльності. Набуті компетентності дозволять у подальшому ефективно планувати та реалізовувати на практиці оригінальні самостійні дослідження із залученням сучасних методів аналізу, що є необхідною передумовою формування фахівця-еколога. Вважаємо, що до переліку фахових компетентностей програми необхідно внести таку, що забезпечуватиме здатність використовувати сучасні досягнення в галузі екології при вирішенні регіональних проблем під час проведення досліджень. З метою реалізації даної компетентності рекомендуємо до переліку вибіркових компонент циклу професійної підготовки ввести такі дисципліни, як «Оцінка стану екосистем та їх компонентів» та «Просторова організація біогеоценозів», які охоплюватимуть різноманітні аспекти професійної діяльності еколога та формуватимуть здатність застосовувати отримані знання для розв'язання конкретних проблем, а саме розробляти заходи щодо збереження та відтворення екосистем, проводити дослідження їх структури, функціонування, динаміки та розвитку, що особливо актуально для наукових співробітників в галузі природно-заповідної справи. Також для засвоєння сучасних методів аналізу екосистем до дисципліни «Оцінка стану екосистем та їх компонентів» просимо внести тему «Оцінка стійкості екосистем».

Зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. Пропоную проголосувати за запропоновані пропозиції. Хто проти? Немає. Хто за? Одноголосно.

Директор з розвитку Науково-Виробничого Підприємства «ЕКО КУЛЬТУРА» Балдін А.О. відмітив, що являється випускником магістратури Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара за спеціальністю Екологія, а тому хоче відмітити високий рівень підготовки фахівців професорсько-викладацьким складом випускових кафедр. НВП «ЕКО КУЛЬТУРА» завжди запрошує до себе на роботу випускників даної спеціальності, тому висловлюю підтримку запропонованих змін.

Представник проектного інституту ДніпроВНІПенергопром Мананіков Ю.А. відмітив, що фахівцям їхньої установи доводиться проводити дослідження, пов'язані з оцінкою стану навколишнього середовища, зокрема ґрутового покриву, і запропонував у зв'язку з цим внести дисципліну «Екологічний моніторинг ґрунтів» до програми підготовки аспірантів.

Зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. Запропонував голосувати. Хто за? Одноголосно. Хто проти? Немає.

Доцент кафедри зоології та екології Пономаренко О.Л. запропонував до переліку вибіркових компонент циклу професійної підготовки аспірантів ввести дисципліну «Роль тварин у біогеоценозах», як таку, що відбиватиме сучасні тенденції у дослідженні ролі тварин степової зони у наземних екосистемах. Дану дисципліну пропоную ввести замість «Функціональної зоології».

Зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. Запропонував голосувати. Хто за? Одноголосно. Хто проти? Немає.

Зав. кафедри геоботаніки, ґрунтознавства та екології, доц. Горбань В.А. зауважив, що в переліку компонент відсутня така, що ураховувала б сучасний рівень можливості використання рослин для біодіагностики ґрунтів, тому пропоную до переліку вибіркових компонент циклу професійної підготовки аспірантів замість «Екології рослин», яка звучить дуже широко, ввести дисципліну «Екоморфічний аналіз рослинності».

Зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. Запропонував голосувати. Хто за? Одноголосно. Хто проти? Немає. Зауважив, що запропоновані дисципліни «Оцінка стану екосистем та їх компонентів», «Просторова організація біогеоценозів» та «Екологічний моніторинг ґрунтів» також необхідно ввести замість вже існуючих компонент програми. Тому пропоную замінити наступні дисципліни: «Системний аналіз у популяційній екології», «Просторова екологія» та «Менеджмент екологічного ґрунтознавства», оскільки нові дисципліни у більшому ступені відповідають компетентностям та програмним результатам проекту стандарту за

спеціальністю 101 Екологія для третього освітньо-наукового рівня. Запропонував відкрите голосування щодо запропонованих змін. Чи є хто проти? Немає. Хто за? Одноголосно. Тоді пропоную затвердити запропоновані зміни та внести їх до змісту ОНП «Екологія» за спеціальністю 101 Екологія для третього освітньо-наукового рівня «доктор філософії».

Директор з розвитку Науково-Виробничого Підприємства «ЕКО КУЛЬТУРА» Балдін А.О. просимо врахувати наше прохання - до змісту дисципліни «Роль тварин у біогеоценозах» внести тему «Типи взаємодій тварин у біогеоценозах в аспекті боротьби зі шкідниками», яка відповідає професійній спрямованості Підприємства. НВП «ЕКО КУЛЬТУРА» висловлює зацікавленість у випускниках аспірантури Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара за спеціальністю 101 Екологія, оскільки значна кількість випускників магістрів та бакалаврів за даною спеціальністю працевлаштовані саме у нашій організації. У червні 2019 року керівництвом нашого підприємства планується запросити здобувача рівня доктор філософії Жукову Юлію Олександровну на екскурсії та ознайомчі бесіди з представниками Науково-Виробничого Підприємства «ЕКО КУЛЬТУРА».

Зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. Запропонував голосувати за цю пропозицію. Хто за? Одноголосно. Хто проти? Немає.

Доцент кафедри зоології та екології Бобильов Ю.П. запропонував у навчальному плані для усіх дисциплін запланувати практичні заняття, що сприятиме підвищенню рівня дослідної роботи аспірантів. А також ввести індивідуальні завдання у вигляді аналітичних оглядів. Вважаю, що запропоновані зміни дозволять підвищити не тільки професійні навички, а й сприятимуть кращому формуванню soft skills, таких як здатність управляти часом, комунікативні здібності.

Зав. кафедри зоології та екології, проф. Пахомов О.Є. Запропонував голосувати за цю пропозицію. Хто за? Одноголосно. Хто проти? Немає.

Ухвалили: До переліку вибіркових компонент циклу професійної підготовки замість дисциплін «Функціональна зоологія», «Системний аналіз у популяційній екології», «Просторова екологія», «Екологія рослин» та «Менеджмент екологічного ґрунтознавства» ввести дисципліни «Роль тварин у біогеоценозах», «Оцінка стану екосистем та їх компонентів», «Просторова організація біогеоценозів», «Екоморфічний аналіз рослинності» та «Екологічний моніторинг ґрунтів». До змісту дисципліни «Роль тварин у біогеоценозах» внести тему «Типи взаємодій тварин у біогеоценозах в аспекті боротьби зі шкідниками», до змісту дисципліни «Оцінка стану екосистем та їх компонентів» внести тему «Оцінка стійкості екосистем», що відповідає професійній спрямованості

стейкхолдерів Науково-Виробничого Підприємства «ЕКО
КУЛЬТУРА» та природного заповідника «Дніпровсько-
Орільській»

Зав. кафедри
зоології та екології

Зав. кафедри
геоботаніки, ґрунтознавства та екології

Секретар

О.Є.Пахомов

Горбань В.А.

Л.М.Перелигіна